

Komunikat nr 2 z obrad WZD KSN NSZZ „Solidarność” w dniu 24 maja 2014r

W drugim dniu Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” (Sękocin Stary, 23 – 24 maja) obrady dotyczyły wyboru Rady KSN NSZZ „S” (35 osób z różnych środowisk naukowych w Polsce – uniwersyteckiego, uczelni technicznych, medycznych, przyrodniczo-rolniczych, ekonomicznych oraz PAN). Do Rady KSN weszli: Andrzejewska Krystyna, Andrzej Bartczak, Boryczko Bożena, Dudek Jerzy, Duńska-Kosmowska Barbara, Gutowski Marek, Janik Wojciech, Janowski Paweł, Jarząbek Halina, Kaczor Józef, Kaczyńska Małgorzata, Kisilowski Marek, Koszałka Leszek, Kotyński Andrzej, Kulik Tadeusz, Linde Bogumił, Lisik Tadeusz, Misterkiewicz Bogusław, Petkowicz Beata, Pietruch Rafał, Pillich Wojciech, Piwonońska Justyna, Przegalińska – Gorączkowska Małgorzata, Sapor Maria, Sawicki Marek, Sensuła Barbara, Siciński Kazimierz, Skudrzyk Piotr, Srebrny Julian, Stępka Leszek, Szymków Janusz, Ścibisz Marek, Zawitowski Zbigniew, Zięba Beata, Żurawska Ewa.

Wybrano także 5-osobową Komisję Rewizyjną KSN w składzie: Bancewicz Józef, Duda Jacek, Jakubowska Barbara, Kossuth Andrzej, Ozga Agnieszka oraz 15 Delegatów na Kongres Sekretariatu Nauki i Oświaty: Dołęga Bogusław, Dziergowska Agnieszka, Jakubowska Barbara, Janowski Paweł, Jędrychowska Iwona, Kaczor Józef, Manikowski Henryk, Karpicz Aneta, Kolenda Tadeusz, Leszczyńska Elżbieta, Linde Bogusław, Pieszyński Ireneusz, Pillich Wojciech, Siciński Kazimierz, Sobieszkański Janusz.

Ostatnią część obrad WZD KSN NSZZ „S” poświęcono dyskusji programowej oraz przyjęciu uchwał, stanowisk i wniosków. Przyjęto m.in.:

1.

Stanowisko Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” wobec postępującego upośledzenia badań i edukacji w zakresie nauk humanistycznych.

Z niepokojem obserwujemy proces upośledzania polskiej humanistyki. Prowadzi on do ograniczania, a następnie likwidacji kierunków badań oraz edukacji akademickiej. Utrata ciągłości kształcenia, zahamowanie rozwoju i awansu kadr oraz likwidacja kierunków badawczych, często świadczących o wyjątkowości polskich ośrodków na gruncie światowym, spowodują straty niepowetowane.

Humanistyka jest przestrzenią nauki wrażliwą na stosowane ograniczenia, ponieważ nie może bronić się przed brutalnym hasłem racji „praktycznej przydatności”. Wobec piętrzących się trudności w zdobywaniu finansowania badań, a nawet w utrzymaniu stanowisk pracy, starsi badacze umykają do cichych bibliotek, młodszy uciekają do innych zawodów lub do ośrodków zagranicznych.

W celu powstrzymania tej tendencji należałoby podjąć następujące działania:

1. Skontrolować zgodność z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej wymogu Narodowego Centrum Nauki składania wniosków konkursowych w języku angielskim.

Obecnie wymagane jest sformułowanie pełnego projektu w jęz. angielskim, a w jęz. polskim tylko streszczenia. Przepis ten stoi w sprzeczności z Art. 27 Konstytucji RP, narusza także prawo równości naukowców w dostępie do udziału w konkursie (Art. 32 Konstytucji RP), dyskryminując badaczy (zarówno wnioskodawców, jak i recenzentów), dla których język angielski nie jest narzędziem (jak np. w naukach ścisłych). Badacz polski nie ma obowiązku znać języka angielskiego w formie czynnej, a narzędziem w studiach humanistycznych są często inne języki obce.

2. Uniezależnić – w rozsądnych granicach - wysokość dotacji dydaktycznej od liczby studentów. Algorytm rozdziału dotacji dydaktycznej wymaga zmiany – może należy skorzystać z rozwiązań znanych w obowiązującym dwadzieścia lat temu tzw. algorytmie Szymachy? Zaprzestać limitowania studentom wymiaru zajęć, w których mogą oni uczestniczyć.

Niekorzystnym zjawiskiem jest pauperyzacja środowiska humanistycznego, oraz różnicowanie wynagrodzenia podstawowego pracowników na tych samych stanowiskach w obrębie jednej instytucji. Istnienie możliwości zawierania ponadzakładowych układów zbiorowych pracy (PUZP) jest jednym z możliwych mechanizmów uzdrowienia patologii płacowych, nie tylko w środowiskach humanistów, ale wśród ogółu pracowników uczelni wyższych.

3. Zobligować MNiSW oraz NCN do wzajemnego uzgadniania wydawanych przepisów.

Istniejące sprzeczności są przeszkodą w formułowaniu wniosków konkursowych, ponieważ z góry przewidywalne mogą być trudności w skompletowaniu i utrzymaniu zespołu według wskazanych wymagań. Poszkodowane są tu wąskie specjalizacje, w tym humanistyczne, w których dobrzy kandydaci, zdolni do realizacji zadań, zdarzają się raz na kilka lat (np. wymagani doktoranci w konkursie MAESTRO) Są przykłady, że – w wyniku sprzecznych przepisów – kierownicy rozpoczętych projektów mają kłopot z zatrudnieniem doktorantów.

4. Zobligować NCN do dostosowania warunków konkursów do wydolności i sprawności administracyjnych organów Państwa.

Na przykład w konkursie MAESTRO przepis, że „10 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem” wnioskodawca „kierował realizacją co najmniej dwóch projektów badawczych wyłonionych w drodze konkursów ogólnokrajowych lub międzynarodowych” jest, a w przyszłości tym bardziej będzie, warunkiem ograniczającym dostęp wielu naukowców, nawet tych aktywnych w zakresie kierowania badaniami. Wynika to z opieszałości realizacji swoich zadań przez MNiSW (rozstrzygnięcia konkursów, uruchamianie projektów, ocena końcowa).

5. Zaprzestać warunkowania starań badacza o tytuł profesorski od trzech przeprowadzonych przezeń doktoratów i dwóch recenzji doktorskich lub habilitacyjnych, a także od kierowania grantem zagranicznym.

Niezrozumiała jest przyczyna odejścia od dotychczasowej praktyki (jednego doktoratu). Warunkowanie awansu zawodowego od wyników działań osób trzecich,

zwłaszcza studentów, jest nieuzasadnione. Szczególnie trudne może być spełnienie tych warunków przez przedstawicieli wąskich dyscyplin humanistycznych, gdzie nie ma wielu doktorantów, a specyfika badań wymaga dodatkowych kwalifikacji czy osobistych zdolności (przykład – muzykologia, sumerologia). Niezrozumiałe jest także warunkowanie awansu od kierowania badaniami zagranicznymi.

2.

**Stanowisko WZD Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
w sprawie finansowania uczelni prywatnych ze środków publicznych**

Walne Zebranie Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” wyraża zdecydowaną dezaprobatę dla inicjatyw zmierzających do wspierania uczelni prywatnych ze środków publicznych.

Nie godzimy się z aspiracjami do pomocy publicznej właścicieli uczelni niepublicznych, które z założenia są przedsiębiorstwami nastawionymi na zysk i pobierającymi czesne od swoich studentów. **Uważamy, że obecnie nie ma i w najbliższej przyszłości nie będzie alternatywy dla sektora publicznego.** Uczelnie publiczne reprezentują poziom międzynarodowy i tylko one w przewidywalnej perspektywie czasowej mogą prowadzić działalność dydaktyczną i badawczą na poziomie światowym.

Walne Zebranie Delegatów KSN NSZZ „Solidarność” popiera propozycję Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa skreślenia p. 5 w art. 94 ust. 5 (cytujemy: ⁽²⁾ *Uczelnia niepubliczna spełniająca warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 95 ust. 1 może otrzymać:*

1) dotację przeznaczoną na pokrycie części opłat wnoszonych przez studentów studiów stacjonarnych oraz uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich;

2) dotacje na dofinansowanie kosztów realizacji zadań wymienionych w ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz 8-10.) w obowiązującej ustawie o szkolnictwie wyższym, przyjętą przez Podkomisję Stałą ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego Komisji Edukacji Nauki i Młodzieży drugiego kwietnia 2014 roku. Jest to słuszne rozwiązanie, zgodne z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 10 grudnia 2013 roku a równocześnie zabezpieczające ważny interes społeczny, zapobiegające marnotrawieniu środków publicznych.

3.

**Stanowisko WZD Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
w sprawie Krajowego Funduszu Strajkowego**

KSN NSZZ „Solidarność” trzykrotnie występowała do KFS o dotacje na akcje protestacyjne – za pośrednictwem Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”. Tylko za pierwszym razem została nam przyznana dotacja, po odwołaniu do Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Po raz ostatni złożyliśmy wniosek 16 lipca 2013 roku. Do tej pory nie znamy odpowiedzi. Dowiedzieliśmy się jedynie z pisma datowanego 22 lipca 2013., które dotarło do Biura KSN w kwietniu 2014., że Prezydium Rady KFS przekazała nasz wniosek do rozpatrzenia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.

Nie chcemy wnikać w mechanizm przyznawania dotacji na akcje protestacyjne. Z niepokojem jednak obserwujemy narastającą niesprawność w działaniu Krajowego Funduszu Strajkowego NSZZ „Solidarność”. Wzywamy władze NSZZ „Solidarność” do szybkiej i zdecydowanej działalności naprawczej w KFS.

4.

Stanowisko Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” w sprawie pozbawienia społeczności akademickiej prawa do zawierania ponadzakładowych układów zbiorowych.

Delegaci obecni w Sękocinie Starym zdecydowanie protestują przeciw skreśleniu ustępu 1 w artykułe 152 w toku obecnej nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym. Zmiana ta w istocie **pozbawia związki zawodowe reprezentujące pracowników uczelni wyższych prawa do zawarcia Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy**. Przy obecnym stanie prawnym brak będzie bowiem po stronie pracodawców podmiotu wyposażonego w zdolność układową. Nie istnieje obecnie organizacja pracodawców, w której zrzeszeni byłiby rektorzy uczelni jako pracodawcy.

Prawo związków zawodowych do zawierania układów zbiorowych pracy i innych porozumień jest gwarantowane w art. 59 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Koncepcja pozbawienia związków zawodowych uprawnień do negocjowania PUZP jest **sprzeczna z postanowieniami konwencji Nr 87 Międzynarodowej Organizacji Pracy** dotyczącej wolności związkowej i ochrony praw związkowych, przyjętej w San Francisco dnia 9 lipca 1948 r., ratyfikowanej przez Polskę w dniu 14 grudnia 1956 r. (Dz. U. z 1958 r. Nr 29, poz. 125), której art. 8 ust. 2 stanowi, że **„ustawodawstwo krajowe nie powinno naruszać gwarancji przewidzianych w tej konwencji ani być tak stosowane, aby naruszało te gwarancje”**. W ocenie KSN NSZZ „Solidarność” naruszany jest również art. 4 konwencji Nr 98 MOP dotyczącej zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych, przyjętej w Genewie dnia 1 lipca 1949 r. (Dz. U. z 1958 r. Nr 29, poz. 126), która nakłada na państwa członkowskie **obowiązek zachęcania partnerów społecznych do negocjowania układów zbiorowych pracy**. Działania MNiSzW w tej sprawie są **sprzeczne z opinią Ministra Pracy i Polityki Społecznej**, wyrażoną w piśmie ozn. DDP-I-4332-8(1)-MW/KW/12, L.dz. 11 z dnia 24 maja 2012 r. skierowanym do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” nie może zaakceptować tych zmian ustawowych i podjąć w razie potrzeby wszelkie zgodne z prawem działania protestacyjne.

Informację o innych diskutowanych, zaakceptowanych i pozostawionych do opracowania przez nową Radę KSN uchwałach, stanowiskach i wnioskach prześlemy w następnym komunikacie.

Wieczorem odbyło się pierwsze posiedzenie Rady KSN NSZZ „S” pod przewodnictwem nowego Przewodniczącego – Bogusława Dołęgi. Wybrani zostali funkcyjni członkowie Prezydium:

- zastępcy przewodniczącego KSN: Jerzy Dudek, Wojciech Pillich i Maria Sapor,
- sekretarz KSN : Marek Sawicki,
- skarbnik: Bożena Boryczko.

Opracowanie: Magdalena Lubelska, Bożena Boryczko, Maria Sapor.